

O B R A Z L O Ž E N J E
IZVRŠENJA PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE
ŽUPANIJE ZA PERIOD *SIJEČANJ – PROSINAC* 2013. GODINE

Sadržaj ovog izvješća čine: tablični pregled Općeg i Posebnog dijela Proračuna za 2013. godinu, analiza korištenja tekuće pričuve-rezerve i pregled obveza i potraživanja na dan 31.12.2013.godine.

Na temelju konsolidirane bruto bilance, bruto bilance po proračunskim korisnicima, Završnog obračuna Proračuna Hercegbosanske županije i navedenog tabličnog pregleda Proračuna daje se analiza slijedećih sintetičkih pokazatelja:

Analiza izvršenja prihoda i primitaka,
Analiza izvršenja rashoda i izdataka i
Analiza financijskog rezultata.

U Općem dijelu izvršenja Proračuna za 2013.godinu ugrađene su komparativne kategorije–kolona izvršenja Proračuna za 2013.godinu i indeks izvršenja prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka u odnosu na plan i izvršenje istih u odnosu na 2012.godinu. Od ranije je uvedena nova kolona-korigirani plan u Posebnom dijelu Proračuna.

Ona predstavlja korigirani iznos rashoda i izdataka ostvarenih korištenjem „Tekuće pričuve/rezerve“ i preraspodjele rashoda i izdataka temeljem Odluka Vlade Hercegbosanske županije, kao i odobrenih preraspodjela sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna za 2013.godinu.

Svi usporedni pokazatelji upravo se daju u odnosu na korigirani plan. Iznos preraspoređenih rashoda i izdataka vidi se u koloni 8. u Posebnom dijelu Proračuna, po svakoj vrsti troška i po svakom proračunskom korisniku.

I ANALIZA IZVRŠENJA PRIHODA I PRIMITAKA

Ukupno ostvareni konsolidirani prihodi i primitci financiranja na dan 31. 12. 2013. godine iznose 53.879.001,36 KM što u odnosu na Rebalans Proračuna od 65.346.623,00KM iznosi 82,45%, a u odnosu na izvršenje prihoda i primitaka u 2012.godini su manji za 7,81%.

Dakle, ukupni prihodi i primitci u odnosu na Rebalans Proračuna izvršeni su 82,45%, odnosno u apsolutnom iznosu izvršenje je manje za 11.467.621,64KM. Iz Općeg dijela Plana Proračuna za 2013.godinu vidljivo je da su porezni prihodi izvršeni sa 84,46% u odnosu na Rebalans Proračuna, a u odnosu na 2012.godinu izvršeni su sa 91,87%. (manji su za 8,13% od izvršenja u 2012.godini).

Neporezni prihodi izvršeni su sa 72,26% u odnosu na Rebalans Proračuna, a u odnosu na izvršenje u prethodnoj godini izvršeni su sa 117,52%.

Tekuće potpore izvršene su sa 60,08% u odnosu na Rebalans, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini iznose 66,47%.

Prihodi po osnovi zaostalih obveza iz prethodnih godina izvršeni su u apsolutnom iznosu od 10.379,46KM, što je u odnosu na 2012. godinu smanjenje od 11,07%.

Struktura glavnih prihoda i primitaka u ukupnom Rebalansu Proračuna izgleda ovako:

	<u>IZVRŠENO</u>	<u>UDIO</u>
- Porezni prihodi	48.277.953,45KM	89,61%
- Neporezni prihodi	3.885.764,65KM	7,21%
- Tekuće potpore	1.689.026,80KM	3,13%
- Prihodi po osnovi zaostalih obveza	10.379,46KM	0,02%
- Primitci financiranja	15,877,00KM	0,03%
UKUPNO:	53.879.001,36KM	100,00%

POREZNI PRIHODI

Najveću stavku u strukturi ukupnih prihoda i ove godine čine porezni prihodi, a iznose 48.277.953,45KM i manji su u odnosu na Rebalans Proračuna za 15,54%, ili u apsolutnom iznosu to je 8.880.047,55KM i manji su od izvršenja istih za 2012.godinu za 8,13%.

Struktura poreznih prihoda za 2013.godinu izgleda ovako:

	IZVRŠENO	UDIO
- Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	672.839,93KM	1,39%
- Porez na plaću	228.198,20KM	0,47%
- Porez na imovinu	546.673,44KM	1,13%
- Prihodi po propisima do 31.12.2005.god.	26.705,72KM	0,06%
- Prihodi od poreza na dohodak	3.350.832,14KM	6,94%
- Neizravni porezi	43.449.295,44KM	90,00%
- Ostali porezi	3.408,58KM	0,01%
UKUPNO:	48.277.953,45KM	100,00%

U strukturi poreznog prihoda najveću stavku čine *Neizravni porezi* i iznose 90,00% (unutar navedenog iznosa PDV koji pripada Županiji iznosi 42.453.403,07KM).

Prihodi po propisima do 31.12.2005.godine iznose 26.705,72KM, i predstavljaju zaostale poreze koji su naknadno naplaćeni.

Porez na dobit pojedinaca i poduzeća izvršen je sa indeksom od 58,51 i manji je od Rebalansa Proračuna, a u odnosu na izvršenje istih prihoda za 2012.godinu indeks je 67,27.

Porez na plaću i radnu snagu izvršen je indeksom od 175,54 u odnosu na Rebalans, a u odnosu na izvršenje za 2012.godinu indeksom od 42,81. Osnovni razlog za ovakvu razinu prihoda je uvođenje novoga Zakona o porezu na dohodak od 01. siječnja 2009. godine.

Prihodi od poreza na dohodak su nova kategorija poreznih prihoda nastali usvajanjem gore navedenog Zakona o porezu na dohodak i u 2013. godini su iznosili 3.350.832,14KM.

Porez na imovinu izvršen je indeksom od 78,10 u odnosu na Rebalans, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini indeks je 99,08.

Ostali porezi izvršeni su indeksom od 6,82 u odnosu na Rebalans, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini indeksom od 7,37.

NEPOREZNI PRIHODI

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 3.885.764,65KM i izvršeni su u odnosu na Rebalans 72,26%, a u odnosu na 2012.godinu izvršeni su 117,52%. U sljedećoj tablici dajemo kratak pregled izvršenja glavnih neporeznih prihoda:

	IZVRŠENO	UDIO
- Prihodi od poduz. aktiv. i imovine	411.082,95KM	10,58%
- Nakn. i pristojbe i prih.od pruž. javnih usluga	2.883.965,25KM	74,22%
- Novčane kazne (neporezne)	590.716,45KM	15,20%
UKUPNO:	3.885.764,65KM	100,00%

Ukupni neporezni prihodi ostvareni u 2013.godini pokazuju trend rasta u odnosu na 2012.godinu.

Prihodi od dividendi i udjela u profitu u javnim poduzećima i institucijama u 2013.godini izvršeni su u odnosu na Rebalans 43,75% ili u apsolutnom iznosu od 350.000,00KM, a u 2012.godini ovaj prihod nije nikako ostvaren. Ovaj prihod dolazi jedino od uplata ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres.

Prihod od eksploatacije prirodnih resursa su izvršeni u odnosu na Rebalans u postotku od 25,36%, a u odnosu na izvršenje prethodne godine indeks izvršenja je 117,34.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga ostvarene su u apsolutnom iznosu od 2.883.965,25KM, što je 79,50% u odnosu na planiranu razinu, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini ovi prihodi imaju indeks 105,84.

Prema pokazateljima o izvršenju naknada, pristojba i prihoda od pružanja javnih usluga u ovoj, kao i u prethodnim godinama, ovaj prihod pokazuje blagi porast.

Novčane kazne (neporezne) izvršene su u apsolutnom iznosu 590.716,45KM, odnosno indeksom od 84,39 u odnosu na Rebalans, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini indeks je 113,67.

TEKUĆE POTPORE

Tekuće potpore u strukturi ukupnih prihoda sudjeluju sa 3,13%, a izvršene su 60,08% u odnosu na Rebalans, ili u apsolutnom iznosu 1.689.026,80KM.

U odnosu na prethodnu 2012.godinu, tekuće potpore su izvršene u bitno manjem iznosu, odnosno manje su za 33,53% ili u apsolutnom iznosu za 852.033,20KM.

II ANALIZA IZVRŠENJA RASHODA I IZDATAKA

Ukupno konsolidirano izvršenje rashoda i izdataka u 2013.godini prikazano je kroz tablični prikaz – OPĆI DIO Rashodi i izdatci.

Izvršenje rashoda i izdataka svakog proračunskog korisnika i potrošačke jedinice koji se financiraju iz Proračuna Hercegbosanske županije u 2013.godini prikazano je kroz tablični dio – POSEBNI DIO PRORAČUNA.

Iz tabličnog prikaza Opći dio - Rashodi i izdatci, vidimo da su ukupni rashodi i izdatci u 2013.godini iznosili 59.985.843,35KM, što je u odnosu na Rebalans Proračuna izvršenje od 91,80%, a u odnosu na izvršenje u 2012.godini 97,41%.

Glavne kategorije rashoda i izdataka ostvarene su u slijedećim iznosima:

- Tekući izdatci	57.196.817,57KM	95,35%
- Kapitalni izdatci	2.693.819,24KM	4,49%
- Otplata domaćeg zaduživanja	95.206,54KM	0,16%
UKUPNO:	59.985.843,35KM	100,00%

Dakle, u strukturi ukupnih konsolidiranih izdataka za 2013.godinu tekući izdatci sudjeluju sa 95,35%, a kapitalni izdatci svega 4,49%.

Tekući izdatci ostvareni su u iznosu 57.196.817,57KM i veći su za 4.049.857,57KM, ili 7,62% u odnosu na prošlu 2012.godinu, a u odnosu na tekuće izdatke planirane Rebalansom za 2013.godinu manji su za 3.986.148,43KM i izvršeni su sa 93,48% u odnosu na Rebalans.

Kapitalni izdatci u 2013.godini iznosili su 2.693.819,24KM i veći su u odnosu na kapitalne izdatke u 2012.godini za 627.803,24KM, ili 30,39%, a što je u odnosu na kapitalne izdatke predviđene Rebalansom Proračuna za 2013.godinu, izvršenje sa 85,91%.

Ove smo godine posebno iskazali stavku *-Otplata domaćeg zaduživanja*, koja je izvršena u apsolutnom iznosu od 95.206,54KM, ili indeksom od 74,38% u odnosu na Rebalans za 2013. godinu.

Tekuća pričuva – rezerva

Tekuća pričuva/rezerva za 2013.godinu je planirana u iznosu od 300.000,00KM, a izvršena je u iznosu od 146.064,62KM.

Tekuća pričuva korištena po Odlukama Vlade Hercegbosanske županije iznosi 113.674,62KM, po Zaključcima Predsjednika Vlade 7.500,00KM i Zaključkom po članku 14. stavak 7. Zakona o izvršavanju proračuna HBŽ 24.890,00KM.

Pregled izvješća o korištenju Tekuće pričuve po Odlukama i Zaključcima, kao i Specifikacija korištenja po korisnicima i ekonomskim kodovima, daje se u privitku Izvješća o izvršenju Rebalansa Proračuna za 2013.godinu.

Tekući izdatci

U slijedećoj tablici dajemo pregled tekućih izdataka i analiziramo strukturu i izvršenje pojedinih stavki ovih izdataka.

Glavne stavke tekućih izdataka u 2013.godini čine slijedeće ekonomske kategorije koje dajemo usporedo s podacima istih kategorija i izdataka ostvarenih u 2012.godini.

Struktura tekućih izdataka	2012.godina	Udio %	2013.godina	Udio %
Plaće i naknade uposlenih	36.656.671,00	68,97%	38.543.871,05	67,39%
Doprinosi poslodavaca	3.259.575,00	6,13%	3.417.697,88	5,98%
Izdatci za materijal i usluge	5.229.232,00	9,84%	5.638.266,51	9,86%
Tekući prijenosi – potpore	7.311.736,00	13,76%	8.387.553,59	14,66%
Tekući kapitalni prijenosi	529.729,00	1,00%	1.122.156,50	1,96%
Kamate na pozajmice	160.017,00	0,30%	87.272,04	0,15%
UKUPNO:	53.146.960,00	100,00%	57.196.817,57	100,00%

U strukturi ukupnih tekućih rashoda-izdataka najveću stavku čine Plaće i naknade troškova uposlenih- 67,39% a udio plaća i naknada za 2012. godinu iznosio je 68,97%.

Udio izdataka za materijal i usluge je 9,86% u 2013.godini, a u 2012.godini iznosio je 9,84%.

Tekući prijenosi-potpore sudjeluju sa 14,66% u 2013.godini, a u 2012.godini sa 13,76%.

Bruto plaće i naknade uposlenih izvršene su u iznosu od 38.543.871,05KM, indeksom 97,27 , što je manje od planiranih rashoda za 2013.godinu za 2,73%, a u odnosu na izvršenje ovih rashoda u 2012.godini indeks je 105,15.

U 2013.godini bilo je uposleno ukupno 1856 djelatnika; od toga u osnovnim i srednjim školama na dan 31.12.2013.godine 1.027 uposlenih; u Ministarstvu unutarnjih poslova 449; u sudovima (općinski, županijski, tužiteljstvo i pravobraniteljstvo) 95 uposlenih i u Skupštini, ministarstvima i upravama 285 uposlenih.

Naknade troškova uposlenih izvršene su u iznosu 5.992.854,97KM, a izvršene su indeksom od 91,83 u odnosu na Rebalans, u odnosu na izvršenje ovih izdataka iz 2012.godine indeks je 104,65.

Iz pokazatelja o izvršenju bruto plaće i naknada te naknada troškova uposlenih, vidljivo je da su ta izvršenja na razini Rebalansa za 2013.godinu.

Očito je da je udio bruto plaće i naknada uposlenih i dalje visok pa će se u narednom periodu morati voditi računa o projekcijama iz Dokumenta okvirnog proračuna Federacije BiH i Smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade HBŽ.

Doprinosi poslodavca u 2013. godini izvršeni su sa iznosom od 3.417.697,88KM ili promatrano kroz indeks 98,34 , a indeks ovih izdataka u odnosu na 2012. godinu je 104,85.

Konsolidirani izdatci za materijal i usluge u 2013. godini iznose 5.638.266,51KM, a indeks izvršenja je 87,54, indeks izvršenja ovih izdataka u odnosu na 2012. godinu je 107,82.

Tekući prijenosi-potpore ostvarene su u iznosu 8.387.553,59KM i izvršene su indeksom od 83,78 , a indeks izvršenja u odnosu na iste rashode iz prošle godine iznosi 114,71.

Kapitalne potpore prema Rebalansu Proračuna predviđene su u iznosu 1.491.070,00KM, a izvršene su u iznosu od 1.122.156,50KM, ili u indeksu 75,26. Kapitalne potpore su realizirane kao Kapitalne potpore općinama, Kapitalne potpore za zdravstvo – Žup.bolnica i Kapitalne potpore pojedincima, a koje su evidentirane kod Uprave za pitanja branitelja, Ministarstvu prosvjete, kulture i športa, Ministarstva rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih i kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Izdatci za kamate i ostale naknade izvršene su u iznosu od 87.272,04KM što daje indeks od 62,34, a u odnosu na 2012. godinu indeks izvršenja je 54,54%.

Kapitalni izdatci

Udio kapitalnih izdataka u ukupnim rashodima i izdancima Rebalansa za 2013. godinu je 4,49% i izvršeni su u ukupnom iznosu od 2.693.819,24KM, što u odnosu na Rebalans za 2013. godinu daje indeks od 85,91, a u odnosu na izvršenje istih u prethodnoj 2012.godini, indeks 130,39.

Glavne stavke kapitalnih izdataka u 2013.godini dajemo u slijedećoj tablici usporedo sa istim kategorijama iz prethodne 2012.godine:

Struktura kapitalnih izdataka	2012.godina	Udio %	2013.godina	Udio %
Nabava građevina	117.976,00	5,71%	0,00	0,00%
Uredske oprema	99.271,00	4,80%	156.683,38	5,82%
Prijevozna oprema	277.583,00	13,44%	15.950,00	0,59%
Policijska oprema	32.409,00	1,57%	151.040,92	5,61%
Studije izvodivosti projektne dokumentacije	5.775,00	0,28%	153.539,35	5,70%
Rekonstrukcija i investic. održavanje cesta	1.381.738,00	66,88%	2.056.674,62	76,35%
Rekonstrukcija i investic. održavanje zgrada	151.264,00	7,32%	159.930,97	5,93%
UKUPNO:	2.066.016,00	100,00%	2.693.819,24	100,00%

Otplata domaćeg zaduživanja

Ovu stavku, koja je inače po kontnom planu sastavni dio kapitalnih izdataka, smo od prošle godine zasebno iskazali u Izvršenju proračuna Hercegbosanske županije, jer ona po svojoj strukturi ustvari i nije klasični kapitalni izdatak.

U strukturi ukupnih rashoda i izdataka za 2013. godinu -*Otplata domaćeg zaduživanja* sudjeluje sa 0,15% ili u apsolutnom iznosu od 95.206,54KM. U strukturi ove pozicije su otplata glavnice za nabavu vozila (leasing) i otplata kredita za Investicijsku banku.

Otplata unutarnjeg duga

Ova stavka se također pojavljuje od prošle godine u Izvješću o izvršavanju proračuna, a namijenjena je za pokriće neplaćenih poreza i doprinosa iz ranijih godina, koja je izvršavana ove godine kroz ekonomski kod 611100 i 612100, što je isto tako utjecalo na povećanje izvršavanja na ovim stavkama.

III FINANCIJSKI REZULTAT

Prema Godišnjem iskazu o izvršenju Proračuna - GIP za razdoblje od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine i Općem dijelu Proračuna za period siječanj – prosinac 2013. godine vidljivo je da su ukupno ostvareni prihodi i primitci te rashodi i izdatci, kako slijedi :

IZVRŠENJE 31.12.13.

UKUPNI PRIHODI I PRIMITCI	53.879.001,00KM
UKUPNI RASHODI I IZDATCI	59.890.637,00KM
MANJAK PRIHODA (DEFICIT)	-6.011.636,00KM

Dakle, financijski rezultat po izvršenju Rebalansa Proračuna HBŽ za 2013.godinu izražen kao razlika ostvarenih ukupnih tekućih prihoda i primitaka i ostvarenih ukupnih tekućih rashoda i izdataka, je negativan i iznosi 6.011.636,00KM.

Kada se ovaj negativan financijski rezultat prebije s ostvarenim suficitom iz prethodnih godina dobije se kumulirani deficit (višak rashoda nad prihodima) na kraju 2013.godine u iznosu od 3.365.237,00 KM iskazan na odgovarajućem ekonomskom kodu u Bilanci stanja.

Pregled obveza i potraživanja na dan 31.12.2013.godine:

Obveze

- Kratkoročne tekuće obveze (obveze prema dobavljačima)	6.224.739,00KM
- Obveze prema djelatnicima	3.864.043,00KM
- Fin. i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	213.278,00KM
- <u>Kratkoročna razgraničenja</u>	<u>1.927.881,00KM</u>
SVEUKUPNO:	12.229.941,00KM

Potraživanja

Ukupna novčana sredstva	7.385.942,00KM
Kratkoročna potraživanja	1.111.300,00KM
Kratkoročni plasmani	16.574,00KM
<u>Ostala kratkoročna razgraničenja (leassing)</u>	<u>174.815,00KM</u>
SVEUKUPNO:	8.890.281,00KM